SPORTUL magazin

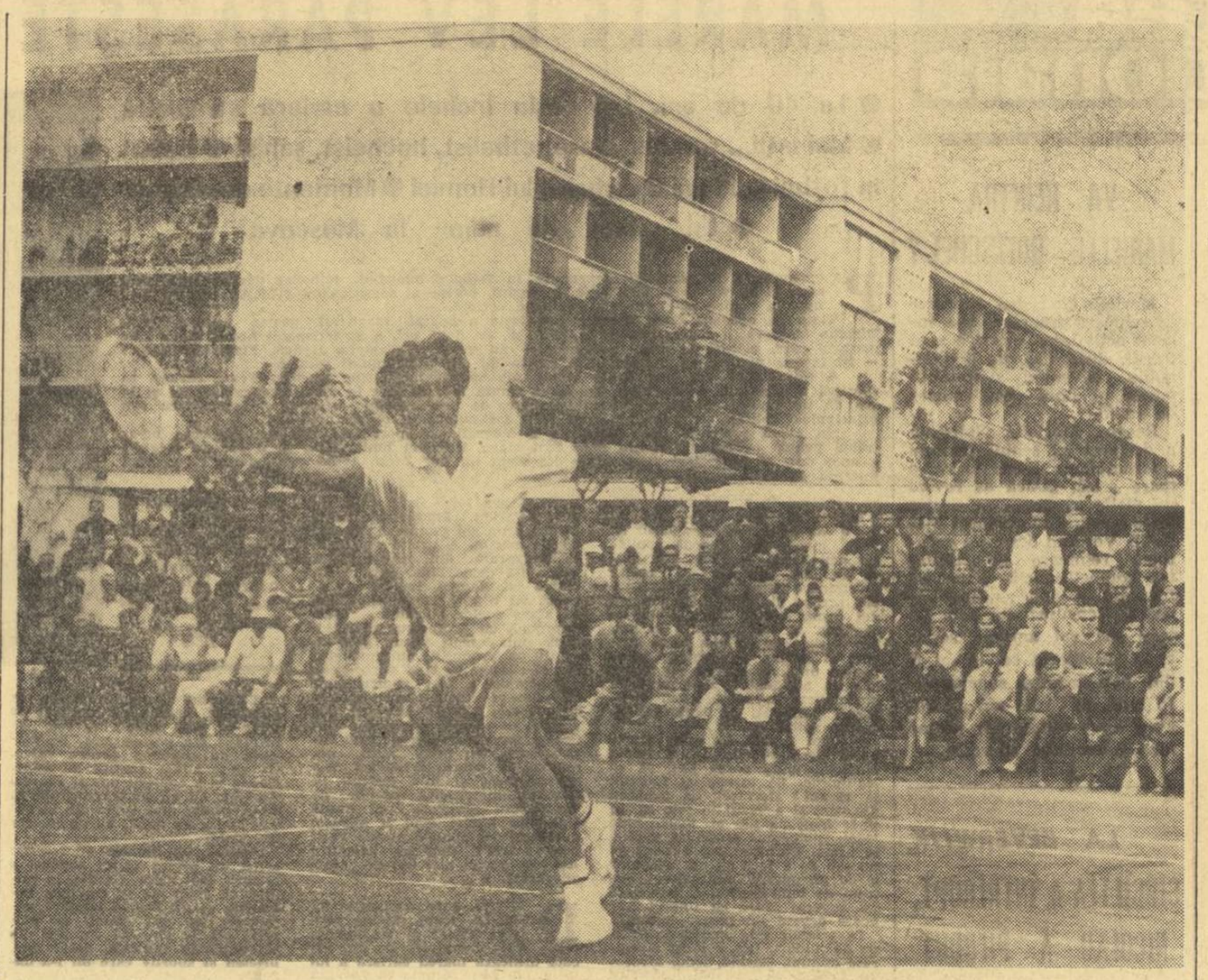

Printre cele o sută de imagini reunind pe cîțiva dintre cei mai buni fotoreporteri din Capitală, în expoziția deschisă la sediul Uniunii Ziariștilor, temele sportive sînt și ele prezente. Prilej pentru colegul nostru Theo Macarschi, mare amator de sport, să ni-l readucă privirilor pe campionul de tenis Ilie Năstase, în acest frumos instantaneu luat în septembrie la Mamaia

AȘII VOLANULUI — PE SCHIBOBURI

JACKY ICKX CEL MAI BUN

Recent a avut loc la Villars-de-Lans, lîngă Grenoble, un interesant concurs de slalom uriaș pe schiboburi care a reunit la start, în exclusivitate, piloții de mari premii auto și moto.

Formula de disputare a fost originală : au avut loc trei manșe, contînd pentru clasament doar cele mai bune două, iar realizatorul celei mai rapide manșe a fost, de asemenea, premiat. Victoria i-a revenit belgianului *Jacky Ickx* cu timpul total de 2:15,4. Au urmat campionul mondial de motociclism *Giaccomo Agostini* (Italia) cu 2:16,1 (el a primit și premiul pentru cea mai rapidă manșă — 60,2 sec), *Henri Grandsire* (Franța) 2:17,2, *Andréa De Adamich* (Italia) 2:18,0, *Gerhard Mitter* (R. F. a Germaniei) 2:19,2, *Ove Nordstroem* (Suedia) 2:22,0, *Jo Siffert* (Elveția) 2:22,4.

Cu toată temeritatea ieșită din comun a concurenților, s-a înregistrat un singur accident, și acela fără urmări grave, suferit de elvețianul *Clay Regazzoni*.

Se spune că învingătorul, *Ickx*, ar fi declarat : *„Orice pronosticuri privind campionatul mondial auto pe anul 1969 bazate pe acest rezultat sînt riscante. Dar voi încerca să le confirm !"*

UN AUTENTIC POSEIDON AL ZILELOR NOASTRE

Departe de a fi un singuratec, Jacques Ives Cousteau și-a cucerit pe drept cuvînt faima de „as al oceanografiei mondiale", de temerar explorator al misterioasei și nu mai puțin atrăgătoarei lumi a tăcerii. El are la activ nu mai puțin de patru decenii de căutări într-o lume decisă să-și apere adesea cu înverșunare secretele. La bordul cunoscutei nave Calypso, care-l însoțește în toate expedițiile, Jacques Ives Cousteau caută azi comori sau monumente ale civilizației, cum ar fi Tiabuanaco (considerată drept cea mai veche din lume) pe fundul unui lac situat la 3 800 m altitudine, în Peru ; el preconizează construirea de insule plutitoare, proiectează nave menite să ușureze cercetările oceanografice, studiază reacțiile omului și materialelor la gaze sub presiune mare.

Toate acestea, — ajutat de o echipă alcătuită din 210 persoane, printre care se găsesc adesea, și cei doi fii ai săi : unul cineast, celălalt arhitect.

Cousteau apreciază că nu peste mult timp se va putea vorbi și despre un autentic turism subacvatic individual și colectiv. La cei 58 de ani, Jean Ives Cousteau colindă mările și oceanele lumii dezlegînd taine noi, îmbogățind cu perseverență știința și tehnica oceanografică.

Și, învinsă, „lumea tăcerii" i se supune...

prof. Magdalena MUȘAT

„JOHNNY" ȘI-A „RĂZBUNAT" FAMILIA

Jean Pierre Famechon, australianul de origină franceză, care a adus, după Lionel Rose (campion mondial la cocoș) „țării cangurilor" o nouă centură mondială, este membru al unei familii extraordinare. Jean, care și-a schimbat numele mic în Johnny, pentru a da satisfacție publicului australian care-l divinizează, este fiul lui André Famechon, fost campion profesionist al Franței la categoria ușoară. Tatăl său a abandonat boxul mult mai devreme decît prevedea, în urma unui accident de... motocicletă. Raymond Famechon este unchiul lui Johnny, și, pe bună dreptate, pînă mai ieri, putea fi considerat figura centrală a acestei familii. Ray-Raymond Famechon a fost campion european la categoria pană și a atacat de două ori, fără succes, centura mondială, pierzînd în fața celebrilor Willie Pepp și Percy Basett. Un alt unchi al lui Johnny Famechon, pe nume Emilé Famechon, a deținut timp de mai mulți ani titlul de campion al Franței, la categoria mușcă. Familia Famechon a avut și alți boxeri de valoare, ca Alfred și Lucien, de asemenea unchii lui Johnny, și ei la rîndul lor campioni ai diferitelor regiuni franceze.

Johnny Famechon, împreună cu părinții săi, a emigrat cu mulți ani în urmă în Australia. De copil el s-a îndrăgostit teribil de box, cu toate că tatăl său l-a avertizat spunîndu-i : **„nu trebuie să te faci boxer, ai să riști foarte mult. Dacă te vei apuca de box, trebuie neapărat, după prima înfrîngere, să abandonezi acest sport".** Johnny Famechon, un boxer tehnic și ambițios, s-a pregătit cu mare atenție și a reușit marea performanță de a-l învinge pe spaniolul Legra. El și-a onorat familia, aducîndu-i în dar titlul mondial al penelor. Tatăl său a ascultat meciul transmis la radio. El se ruga ca fiul său să ajungă măcar în rundul 10, considerînd că astfel ar obține o mare performanță. Cînd, după 15 runduri, crainicul a anunțat că Johnny este noul campion mondial, André Famechon a... invitat-o la dans pe soția sa, Kitty, după care a început să plîngă ca un adevărat copil.

Familia Famechon era... răzbunată.

(O. A.)

PICTURA SPORTIVĂ — INVESTIȚIE RENTABILĂ!

Pentru prima dată în istoria Angliei, o operă de artă cu subiect sportiv a fost declarată de „importanță națională" ! Este vorba de tabloul *„O vînătoare în Ashdown Park"* al pictorului britanic James Seymour (1702—1752). La sfîrșitul anului trecut, cu prilejul unei licitații ținute la galeriile de artă Sotheby's din Londra, tabloul a fost achiziționat de un colecționar american pentru suma record de 58 000 lire sterline. Comitetul de supraveghere a exportului de lucrări de artă s-a sesizat însă și a emis o decizie prin care lucrarea a fost decretată operă de importanță națională. Prin această hotărîre s-a suspendat pentru trei luni rezultatul licitației, oferindu-se o ultimă șansă publicului și muzeelor britanice de a reține în țară o operă valoroasă a patrimoniului artistic național. Practic, aceasta înseamnă deschiderea unui fond de subscripție în toată țara, pentru ca din donații publice să poată fi strînsă suma de bani necesară răscumpărării tabloului și păstrării lui într-una din galeriile oficiale engleze.

În timp ce se iau măsurile organizatorice necesare pentru inaugurarea subscripției, în unele cercuri sportive, artistice și de afaceri din Anglia este discutată pe larg căutarea din ce în ce mai accentuată de care se bucură operele de artă inspirate din activitatea sportivă. Statisticienii din servicul economic al ziarului „TIMES" au exprimat acest interes într-un grafic de bursă și au tras o concluzie surprinzătoare : *din 1951 pînă în 1958 valoarea tablourilor cu teme sportive vîndute prin canalele galeriilor de licitație s-a ridicat de nu mai puțin de 12 ori !* Cumpărarea acestor tablouri a devenit o investiție dintre cele mai rentabile.

Cazul „vînătorii din Ashdown Park" este foarte semnificativ. Pînza a fost vîndută cu 58 000 lire, în timp ce cel mai scump tablou al aceluiași autor, vîndut în anii din urmă, s-a ridicat la numai 17 500 lire. Se mai subliniază și un alt aspect: în perioada postbelică, numai cinci tablouri de autori englezi au fost licitate la mai mult de 50 000 lire. Or, autorii lor se numără printre cele mai mari personalități ale istoriei picturii britanice.

Într-un studiu al criticului de artă Geraldine Keen se dau unele amănunte interesante privind evoluția curentului „sportiv" în ansamblul artelor plastice engleze. James Seymour a fost unul dintre primii săi exponenți. El a fost un autodidact și scenele de călărie pe care le-a realizat i-au adus notorietate. De altfel, scenele de vînătoare și de călărie au oferit cele mai multe teme primilor pictori „sportivi", care au oglindit în opera lor aspecte ale vieții rurale a Angliei din veacurile trecute. După înființarea „Jockey Clubului", în 1750, cursele de cai au fost o sursă de inspirație și pentru alți pictori : John Wootton, Pieter Tillemans, George Stubbs, Ben Marshall, Herring, Ferneley, Alken.

Mult timp, tablourile cu tematică sportivă au fost considerate de colecționari drept opere de mîna a doua și valoarea lor nu era cotată la un nivel prea înalt. Abia în ultimul deceniu s-a observat că ele sînt vîndute cu prețuri din ce în ce mai ridicate și că apar pasionați ai picturii care își formează colecții aproape exclusiv din opere inspirate de sport. În mod special, a atras atenția Jack R. Dick, un bogat colecționar american, care a cerut agenților săi din Londra să nu piardă nici o licitație a tablourilor cu această tematică. Jack R. Dick este, de altfel, și cumpărătorul tabloului „O vînătoare în Ashdown Park". Interesul colecționarilor americani pentru picturi sportive — precizează Geraldine Keen — s-a manifestat încă din 1920. Dar atunci, prețul unui tablou nu s-a ridicat niciodată la mai mult de 4—5000 lire. Criza economică și războiul au întrerupt acest curs. În ultimii ani, ascensiunea a fost reluată și, după părerea specialiștilor, aproximativ trei sferturi din operele de artă sportive care apar pe piață sînt achiziționate de cumpărători de peste Ocean.

Fenomenul — caracteristic și lucrărilor artistice cu alte tematici — a început să fie privit cu ochi critici de publicul englez, care și-a exprimat temeri că, în acest fel, patrimoniul național al artei plastice britanice pierde un număr din ce în ce mai mare de importante valori. În această lumină, Comitetul de supraveghere a exportului de lucrări de artă a devenit mult mai exigent și una din ultimele sale acțiuni este încercarea de salvare a picturii sportive amintite.

Rămîne de văzut dacă o sumă atît de ridicată va putea fi strînsă din subscripții publice în numai trei luni. În orice caz, se consideră că fenomenul ca atare, al interesului sporit față de pictura sportivă, este demn de toată atenția.

U. VALUREANU

TABLOUL „VÎNĂTOARE ÎN ASHDOWN PARK" DECLARAT DE IMPORTANȚĂ NAȚIONALĂ, ÎN ANGLIA

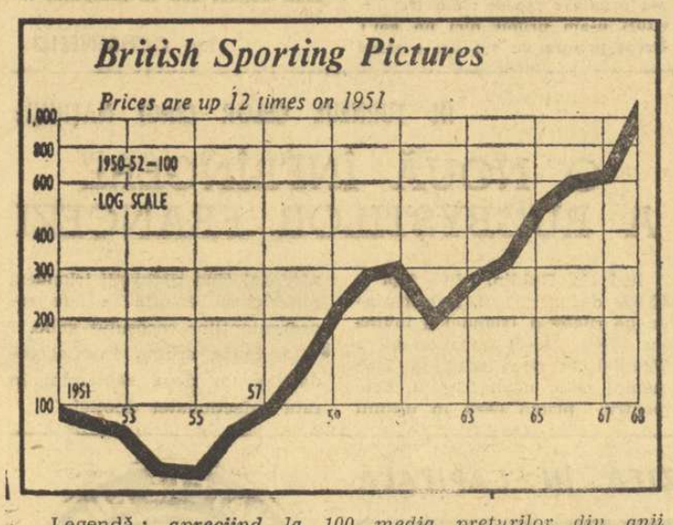

Legendă : apreciind la 100 media prețurilor din anii 1950—1952, cota tablourilor cu subiect sportiv a crescut în 1968 de 12 ori. (Graficul a fost publicat în ziarul „Times")

PRIMELE FILE ALE ISTORIEI BOBULUI ROMÂNESC

A trecut un an de cînd micul ecran povestea în imagini, în casa fiecăruia dintre noi, întrecerile Jocurilor Olimpice de iarnă de la Grenoble.

Nu am uitat ritmul aplauzelor care întovărășeau zîmbetele fericite ale învingătorilor și nici ghicitele lacrimi ale glorioșilor învinși.

Dar, mai mult ca orice, n-am uitat împlinirea unei speranțe. Am dorit o medalie, o primă medalie la olimpiadele albe, și Grenoble ne-a oferit-o, trandafir de bronz, început al unui buchet căruia viitoarele întreceri olimpice îi vor adăuga desigur străluciri de argint și aur.

Astăzi trăim din nou clipe de emoție. Pe pista de la Cervinia, Panțuru poartă cu el — în viteza de bolid a bobului — speranțele noastre. Fără voie parcă, paginile amintirilor au fost răsfoite din nou. Să le recităm împreună...

O COPERTĂ DE REVISTĂ, „SĂNIUȚE MARI" ȘI... DEBUTUL !

Paginile revistei s-au îngălbenit de-a lungul anilor. Titlul ei e cunoscut numai bunicilor : **„Minerva literară, ilustrată".** Data înscrisă pe coperță e contemporană copilăriei lor — 20 decembrie 1909 (Anul I, nr. 6). Culorile tiparului și-au pierdut strălucirea, care atrăgea cititorii de acum aproape 60 de ani, desenul ar putea chema un zîmbet ironic pe buzele nepoților mai răutăcioși, dar explicația lui ne poartă în primii ani de viață ai bobului autohton. De aceea, textul respectiv își păstrează pentru noi, neștirbită, prospețimea unei dragi amintiri.

„Se fac exerciții de alunecare pe pante de 15—20 (grade), înclinate, cu sănii prevăzute cu o cîrmă care dă posibilitatea să se facă ori ce viraje. Aparatul acesta se numește bobsleigh.

Cu acest sistem de locomoțiune se poate ajunge la o viteză de 100—150 km pe oră.

Se practică în special prin munții Elveției".

De ce nu și în cei ai României ?

Și chiar în aceeași iarnă, printre săniuțele care alunecau pe pîrtiile din Sinaia, își fac apariția și unele „mari", ceva mai perfecționate și, ca atare, cu pretenții de... bobsleigh !

Se organizează primele întreceri, iar din anul următor, concursurile de iarnă programează cu regularitate și „cupe" rezervate bobului, inclusiv celor cu echipaje feminine și școlărești. Nu sînt uitate nici săniuțele care își înmulțesc „categoriile" : tîrlii, skeleton, tobogan, „cu conducere mecanică", „cu mai multe persoane" etc.

Bobul, nou venit, atrage însă atenția tuturor. Curînd i se vor dedica articole tehnice, de specialitate : **„arta de a alerga cu bobsleigh-ul"** („Revista automobilă", nr. 73 din ianuarie 1912). În „Regulamentul concursurilor pentru sporturile de iarnă", tipărit în 1915 de F.S.S.R. Comisiunea sporturilor de iarnă, vom întîlni un capitol cu „Dispoziții speciale pentru concursurile de bobsleigh". Citim — cu titlul de curiozitate — cîteva prevederi : **„Fiecare echipă trebuie să poarte în cursă culorile ei, declarate la înscriere, sau — în concursurile intercluburi — pe acelea ale clubului" ; „nu se va ține seama de vîrsta sau sexul conducătorului sau echipierilor" ; „Dacă din întîmplare o echipă n-a fost cronometrată, juriul va indica ora la care va alerga din nou, pe cît posibil în aceleași condițiuni" ; „Îngreunarea bobsleighului este permisă cu ori și ce lucruri, afară de acelea care ar putea să strice pîrtia" etc.**

UN SPORT DE AGREMENT

Concursurilor de bob li se asigură organizări model : plecările se fac din 5 în 5 minute, se desemnează **„păzitori pe tot parcursul și comisari însărcinați cu supravegherea cursei, cîte doi cronometrori, unul la plecare și altul la sosire, comunicînd prin fir telefonic"** etc. Și toate acestea încă din 1910 !

Numai concurenții erau cam puțini la număr. Nu este de mirare. Chiar după cîțiva ani, o publicație de specialitate („Ecoul sportiv" din 12 februarie 1922) recunoștea că :

„Bobsleigh-ul este un sport de agremen , dar care necesită un material și un echipament foarte costisitor, precum și instruirea, uneori, foarte anevoioasă, a unei echipe de 4—5 persoane, greu de disciplinat și de adus la omogenitatea dorită".

Dacă amatori pentru formarea unui echipaj nu ar fi fost chiar greu de găsit, costul boburilor, al deplasărilor și al întreținerii pe perioadele de antrenament și concursuri, constituia o barieră în calea răspîndirii acestui sport. Aceasta este explicația faptului că palmaresul primelor concursuri nu a cuprins decît nume din protipendada, amatoare mai curînd de noutatea „agrementului", decît de practicarea propriu-zisă a sportului. Și apoi, ar fi apărut cam curios, ca diferitele „cupe" oferite de prințul X sau Y (inclusiv de alteța sa imperială prințul moștenitor al Germaniei) să revină unui „escu" oarecare !...

După primul război mondial, reprezentanților primei societăți a sporturilor de iarnă („Săniuța" și rivalei acesteia, „Clubul sportiv român", li se adaugă echipajele — cu mai puține titluri aristocratice, dar cu mai mult talent — ale societății sportive „Politehnica București", clubului sportiv Colțea, clubului sportiv Tricolorul, Sport clubului Brașovia, clubului Sportul studențesc, asociației sportive Vîlceana etc.

„CAUT PARTENERI PENTRU OLIMPIADĂ"

În curînd (1922), la Sinaia se va amenaja o pîrtie specială, iar campionatele naționale de bob își vor lua startul, o dată cu speranțele unor viitoare performanțe internaționale.

În 1923, Comitetul Olimpic Român hotărăște participarea unui numeros lot de sportivi români la J.O. din 1924. Printre aceștia și 12 concurenți la întrecerile Olimpiadei albe de la Chamonix.

Mă rog, „hotărîrea" nu a fost greu de luat. În ceea ce privește însă antrenamentele, selecționarea olimpicilor și mai ales plecarea, totul s-a rezumat la simple promisiuni...

Cauza ? Aceeași, care a întunecat de atîtea ori speranțele sportivilor români din acele vremuri : lipsa de fonduri.

Vîlceanul Iorgu Arsenie, unul dintre cei mai cunoscuți specialiști ai noștri în sporturile de iarnă, nu înclină totuși steagul. Și-a pregătit în mod special bobul său „Avalanșa", e gata să plece la Chamonix, dar are nevoie de parteneri care să meargă — bineînțeles — pe... propriile lor speze. „Ecoul sportiv" din 30 decembrie 1923 îi publică apelul pentru participarea unei echipe românești „particulare" la Jocurile Olimpice de iarnă. Cum însă nimeni nu a răspuns afirmativ, Iorgu Arsenie a plecat singur la Chamonix, unde s-a mulțumit să reprezinte România la Congresul internațional de bobsleigh.

La Chamonix, „Avalanșa" ar fi putut înregistra prima prezență olimpică a boberilor noștri și — cine știe ? — poate chiar o primă performanță internațională. Dar, speranțele au trebuit să fie amînate !

Dorin ȘTEFLEA

SPORTIVI SUB CUPOLA ACADEMIEI

Acad. RALUCA RIPAN
văzută de
NEAGU RĂDULESCU

„Cum vrei să ți se urmeze îndemnul dacă n-ai dat tu însuți pilda faptelor concrete" ?

Cu intense prezențe în lumea științifică și în cea publică a României, după cum e de aflat în multe manifestări internaționale, ca una dintre plenipotențiarele vieții academice românești sau ca membră a unor organizații de peste hotare, academiciana RALUCA RIPAN stîrnește, simultan, admirație și întrebări.

— De unde, oare, atîtea resurse, de unde atîtea energii ?

— Din exercițiul fizic, din investițiile morale făcute de mine în sport, exerciții care au constituit o preocupare, ca și obligațiile mele studențești și apoi profesionale.

...În dulce tîrgul Ieșului, în care mi-am petrecut studența, patinam seara, pe gheața unui patinoar amenajat pe *„balta înghețată"* de la Uzina electrică. Adoream, apoi, frîntă de oboseală, dar în zori, atunci cînd reluam munca mea studențească, în sala de curs, în laborator sau în aulă, orele plăcute petrecute pe gheață își puneau amprenta pe capacitatea de gîndire, de percepere, de elaborare...

După marele act al unității naționale, făcînd parte dintre primele cadre didactice ale Universității din Cluj, am cunoscut ambianța vieții locale, în care exercițiul fizic și sportul propriu-zis se bucurau de un climat cu totul favorabil. Mi-au plăcut mult excursiile. Hoia, Făgetul, Feleacul au devenit totdeauna locurile mele preferate, varășii mei de sfîrșit de săptămînă, cărora le încredințam predilecțiile mele integrale și zilele mele libere. Iarna, cînd neaua învesmînta colinele și căile lor, schiul devenea mijlocul agreat în acele drumeții.

La Cluj, aveam să-mi împlinesc o veche dorință, aceea de a juca tenis. Aici, bucurîndu-mă de rodul muncii mele profesionale, îmi puteam permite luxul cumpărării unei rachete, a mingilor, a încălțămintei necesare, puteam plăti băiatul care dă mingi și antrenorul, puteam contribui la întreținerea terenului de joc.

Și, să știți, dispuneam de un rever eficient, aveam un *drive* hotărît și precis — aș adăuga, de o precizie instinctivă — și știam să *carotez* cu destulă abilitate.

Dar eu am și înotat, învățînd singură acest exercițiu, prin ratiune și prin intuiție.

Cum oare puteam accepta ca tocmai soarele și apa să nu-mi fie prieteni ?

Și pentru că nu mai eram la vîrsta primelor elanuri care pot avea martori în public, mi-am spus că, cu experiența exercițiului fizic din alte discipline — din patinaj, bunăoară, din schi, din drumeție, din tenis — trebuie să învăț singură să înot. Nu se cuvenea să merg la strandul Clujului, între studenții mei, numai pentru plajă și scăldat, ci pentru a înota, pentru a gusta din plin voluptatea mișcării ritmice, coordonate, chiar acea superbă luptă cu apa.

— *Sînteți întîia femeie rector de Universitate din țara noastră, calitate în care ați funcționat la Universitatea Babeș-Bolyai, din Clujul marilor dumneavoastră amintiri pedagogice, acolo unde l-ați avut predecesor pe Iuliu Hațieganu, marea figură a medicinii românești și a patrioților ardeleni, prieten statornic al tineretului.*

— Și eu am luptat, cu dîrzenie și convingere nestrămutată să fac din fiecare student și *un om al arenei*, iar din fiecare spectator un sportiv activ, un practicant, el însuși, al unei discipline sportive, de stadion, de sală, de piscină.

În felul acesta, sportul competitiv, *sportul-spectacol* își desfășura destinul, în timp ce fiecare tînăr student clujean își găsea și el locul într-un colectiv de exercițiu sportiv.

Este un lucru cu totul deosebit să-ți afli studenții cu care lucrezi în laborator sau în sala de curs, pe care-i vezi îmbujorați de momentele solemne ale manifestărilor din aulă, dedîndu-se exercițiului fizic, relevînd voluptatea mișcării organizate.

Și am reușit — da, cred că am izbutit — să contribui la continuarea unei tradiții a tinerimii clujene, care în acest an sărbătorește, ca o perpetuare a contribuției atîtor generații entuziaste, semicentenarul clubului lor sportiv. Socot că, prin sport, tineretul va ajunge să realizeze acea armonioasă echilibrare a resurselor sale în efort, înfruntînd cu curaj neprevăzutul și înfrumusețîndu-și munca.

Iar noi, cei chemați să-l îndrumăm, cum am fi putut oare năzui să ni se urmeze îndemnul, dacă nu am fi dat noi înșine pilda faptelor concrete, deopotrivă în studiu, în viața de toate zilele, în exercițiul fizic și cel sportiv...

V. FIROIU

ALBUM DOCUMENTAR

BAL SAU COMPETIȚIE ?

Nicidecum ! E un instantaneu surprins la un concurs public de bob, desfășurat prin anul 1910, pe pîrtia Capelei, de la Rîmnicu Vîlcea.

Conducătorul bobului era Iorgu Arsenie, un vechi polisportiv vîlcean, care a participat și la unele concursuri internaționale și a făcut parte din conducerea federației noastre de sporturi de iarnă.

Și, după cum se vede, bobul de patru este folosit de șase boberi, pe care-i vedem imortalizați de peliculă în plină coborîre a pîrtiei.

Unii concurenți poartă cravată, alții... pălărie tare. În ținută de ceremonie, ei satisfac îndemnuri de pionierat.